

Ümumi məlumat	Fənnin adı, kodu kreditlərin sayı	ART 231 Təsviri incəsənətin tədrisi metodikası, 6 AKTS
	Departament	Təhsil
	Program (bakalavr, magistr)	Bakalavr
	Tədris semestri	2024/2025-ci ilin tədris ilinin payız semestri
	Fənni tədris edən müəllim (lər)	Dosent, p.ü.f.d.Cəlilova Yeganə
	E-mail:	sahiba68@mail.ru
	Mühazirə otağı/Cədvəl	VI gün
	Məsləhət saatları	Razılaşdırılaraq təyin etmə ilə
Prerekvizitlər	Yoxdur	
Tədris dili	Azərbaycan	
Fənnin növü (məcburi, seçmə)	Məcburi	
Dərslilər və əlavə ədəbiyyat	<p>Əsas dərslilər və dərslər vəsaitləri: Azərbaycan dilində dərslilik və dərslər vəsaiti yoxdur.</p> <p>Əlavə dərslilər, vəsaitlər və mənbələr: Müxtəlif mənbələrə müraciət etmək olar. Məsələn:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Atayev S. H. , Cəlilova Y.Q. İbtidai siniflərdə naturadan rəsmin tədrisi metodikası . Bakı : Elm və təhsil, 2014 , 100 s. 2. Soltan Atayev “İbtidai siniflərdə təsviri sənətin tədrisi metodikası”Bakı 2002 3. Rasim Əfəndi “Azərbaycan incəsənəti” Bakı 2007 4. Zülfiyyə Veysova “Fəal/interaktiv təlim”_Bakı 2007 5. Ümumtəhsil məktəblərinin I – IV sinifləri üçün fənn kurikulumları_Bakı-2008 6. Ümumtəhsil məktəblərinin I – IV sinifləri üçün fənn kurikulumları_Bakı-2011 7. I-IV siniflər üçün Təsviri incəsənət fənnindən dərslilik komplektləri Bakı, 2015-2022 8. Ç.Rüstəmov. Perspektiva, Bakı-2001 9. Алехин А.Д. «Изобразительное искусство» М., 1984 10. «Краткое история изобразительного искусства» М., 1992 11. Кузин В.С. Изобразительное искусство и методика его преподавания в начальных классах М., 1984 12. Костерин И.И. «Учебное рисование» М., 1980 13. Ростовцев Н.Н. Методика преподавания изобразительного искусство в школеМ., 1980 14. Яблонский В.А. Преподаване предметов «Рисунок» и «Основы композиции» «Высшая школа», Москва,1989 	

<p>Kursun təsviri</p>	<p>Təsviri incəsənətin tədrisi metodikası fənni tələbələrin estetik dünyagörüşünü və hissiyyat aləmini inkişaf etdirmək, hadisələri bədii təsvir vasitələri ilə ifadə etmək bacarıqlarının mənimsədilməsi baxımından mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Ətraf aləmdə baş verən hadisələrin zənginliyi və rəngarəngliyini tələbələrə bədii təsvirlər (görüntülər, obrazlar) vasitəsi ilə əyani şəkildə aşılması onlarda gerçəkliyi daha dərindən dərk etməyə şərait yaradır. Tarixən yaradılmış təsviri sənət əsərləri cəmiyyətin mənzərəsini tələbələrə daha dolğun və obyektiv çatdırmaq imkanlarına malikdir. Təsviri incəsənətdə obyektivliklə bərabər, subyektivliyin mövcudluğu tələbəyə fərd-cəmiyyət münasibətlərini dərk edib qiymətləndirməyə köməklik göstərir. Vizual özünüifadə insanın mənəvi və praktik tələblərinin ödənilməsini, şəxsiyyətin təbiətə və cəmiyyətə inteqrasiyasını təmin edir.</p> <p>Təsviri incəsənətin tədrisi metodikası fənni həm əqli, həm də estetik cəhətdən inkişaf etdirir, onları ətraf mühiti dərk etməyə yönəldir, təbiətin və əşyaların formasını, rəngini və materialını, onların vəhdətini, gözəlliyini hiss etməyə və bu hissiyyatları təsvirlərdə əks etdirməyə, şagirdə öyrətmə metodikasını araşdırmağa imkanlar yaradır.</p> <p>Tələbə tərəfindən yaradılan təsviri görüntülər (obrazlar) həyat gerçəkliyinin daha dolğun və obyektiv şəkildə dərk olunmasını, onun şəxsi ideyalar, hisslər və təxəyyül prizmasından keçirilməsini təmin edir.</p> <p>Təsvir etmək insanın görmə yaddaşını, mühit və məkan duyumunu, obrazlı təsəvvür qabiliyyətini inkişaf etdirir. Təsviri incəsənət fəaliyyəti tələbələri məkan və forma ölçülərini hiss etməyə, obrazlı və məntiqi düşünməyə və bu düşüncələri vizual obrazlarda əks etdirməyə istiqamətləndirir.</p>
<p>Kursun məqsədləri</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Tələbələrin ətrafda gördükləri, hiss etdiklərini təhlil edib rəsmlərində əks etdirmək. -Təsvir prosesinin metodikasını mənimsətmək. -Estetik dünyagörüşlü, zəngin mənəviyyətə, bədii zövqə və yaradıcı təxəyyülə malik, milli və ümumbəşəri dəyərlərə hörmətlə yanaşan, incəsənət əsərlərini duyub qiymətləndirən, obrazlı və simvolik düşüncə tərzinə malik şəxsiyyət formalaşdırmaq.
<p>Tədrisin (öyrənmənin) nəticələri</p>	<p>FƏNNİN TƏDRİSİNİN NƏTİCƏLƏRİ (HƏDƏFLƏRİ):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tələbə təsviri sənətlə bağlı əsas anlayışları yadda saxlayacaqlar. • Müxtəlif obyektləri təsvir edə biləcəklər. • İstənilən təsvirin tədrisi metodikasını nümayiş etdirəcəklər. • Tələbələrdə bədii zövq, estetik mədəniyyət, rəng, forma və məkan hissiyyəti, vizual yaddaş, milli təsviri və dekorativ sənət növlərinə məhəbbət, ümumbəşəri incəsənət nümunələrinə, habelə bədii yaradıcılığa meyl və maraq formalaşacaq, sənət əsərlərini tənqidi təhlil edəcəklər. • Tələbələrdə mücərrəd və məntiqi təfəkkür, əməksevərlik bacarıqları inkişaf etdirmək. • Tələbələr yazdıqları icmalları dəyərləndirəcəklər. <p>ƏLDƏ OLUNACAQ TƏCRÜBƏ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Təsviri incəsənətin cəmiyyətdə rolunu izah edir. • Azərbaycanın tanınmış təsviri və dekorativ sənət nümayəndələri və onların yaradıcılığından nümunələr haqqında zəruri məlumatları şərh edir.

	<ul style="list-style-type: none"> • Təsviri və dekorativ sənət növlərinin tədrisi metodikasını tanıyır, onları xarakterik cəhətlərinə görə fərqləndirir.
	<ul style="list-style-type: none"> • Təsviretmə prosesində müvafiq iş ardıcılığına əməl edir və sadə təsvir üsullarını mənimsədiyini nümayiş etdirir. • Özünün və digərlərinin yaradıcı işləri haqqında mülahizələrini bildirir. • Sadə kompozisiyaları şagirdlərə öyrətmək yollarını tapır və onların ayrı-ayrı hissələrini mütənasib qaydada yerləşdirir. • Sadə tərtibati işləri yerinə yetirir. • Sadə təsviri sənət nümunələrinin məzmununu, onlarda ifadə olunan əsas fikri şərh edir.

Tədris metodları	Mühazirə		+
	Qrup müzakirəsi		+
	Praktiki tapşırıqlar		+
Qiymətləndirmə	Komponentləri	Tarix/son müddət	Faiz (%)
	Aralıq imtahanı		30
	Quiz		5
	Fəallıq		5
	Tapşırıq və testlər		10
	Sınaq dərslərin təqdimatı		10
	Final imtahanı		40
	Yekun		100
Qaydalar (tədris siyasəti və davranış)	<p><i>Dərsin təşkili:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Fənnə aid ümumi xarakterli məlumatlar mühazirə zamanı tələbələrə çatdırılacaqdır. ✓ Yeni mövzu əyani vasitələrin (<i>PPT və video fayllar</i>) nümayişi ilə izah ediləcəkdir. ✓ Aralıq və final imtahanları öncəsi tələbələrin mənimsəmə səviyyələri (<i>Quiz</i>) yoxlanılacaqdır. ✓ Dərs zamanı tələbələrin nəzəri və təcrübi mövzunu mənimsəmələri şifahi və yazılı sorğunun keçirilməsi ilə hər dərs qiymətləndiriləcəkdir, semestrin sonunda isə orta qiyət çıxarılacaqdır (<i>Fəallıq</i>). ✓ Semestr ərzində fərdi mövzuda prezentasiyaların verilməsi vacibdir. Prezentasiya vaxtı, sonunda müzakirə də daxil olmaqla 15-dəqiqədən artıq olmamalıdır. Prezentasiya mövzuları və qaydaları haqda dərslərdə daha geniş tanışlıq olunacaqdır. <p><i>Ümumi qaydalar:</i> <i>Davamiyyət</i> Tələbələrin bütün dərslərdə iştirakı vacibdir. Tələbələr müəyyən səbəblərdən dərslərin buraxılması (xəstəlik, ailə vəziyyəti və s.) haqqında məlumatı fakültə dekanlığına təqdim etməlidirlər. 25%-dən artıq dərs (8 qayıb) buraxan tələbələr</p>		

imtahana buraxılmır. (3 qayıb = 1 bal)

Gecikmə

Tələbə dərslə 15 dəqiqədən artıq gecikmişdirsə, tələbəyə qayıb yazılır. Buna baxmayaraq, tələbə dərslə saatına buraxılır.

Yoxlama işi (Quiz)

Müəllimə və dekanlığa qabaqcadan məlumat verilən səbəblərdən yoxlama işində iştirak etməyən tələbə yoxlama işini növbəti həftədə yazı bilər.

İmtahanlar

Tələbənin imtahanda iştirakı və ya imtahanın buraxılması ilə bağlı bütün məsələlər fakültə rəhbərliyi tərəfindən həll olunur.

İmtahan qaydalarının pozuntuları

İmtahanlarda mövcud qaydaların pozulması (kəçürmə cəhdləri, kəçürmələr, imtahanın gedişini pozmaq və digər qanunsuz hərəkətlər) hallarında tələbənin imtahan işi ləğv olunur.

Tələbənin kursu başa vürması

60% və daha artıq bal toplamış tələbə kursu bitirmiş hesab olunur. Final imtahan nəticəsi 100 baldan 57, 58 və ya 59 bal taplayan tələbələr dekanlığın icazəsi ilə tamamlama imtahanına müraciət edə bilərlər.

Dərslərdə davranış

Tələbə dərslə zamanı müvafiq akademik şəraitin yaradılması üçün mümkün olan hər şeyi etməlidir. İcazəsiz danışığa, lüzumsuz hərəkətlərə və s. qeyri-etik davranışa qətiyyən yol verilmir. Tələbə dərslədə fəal şəkildə iştirak etməli, lazım olduqda suallar verməli və müzakirələrdən kənarı qalmamalıdır. Dərslə zamanı dərslə prosesini və etik qaydaları pozmaq, həmçinin tələbələr arasında icazəsiz müzakirələr və mobil telefonlardan istifadə qadağandır.

Cədvəl (dəyişdirilə bilər)

Cədvəl (dəyişdirilə bilər)

Həftə	Tarix (planlaşdırılmış)	Fənnin mövzuları	Dərslük/Tapşırıqlar
1.	17.09.2024	Mövzu 1. Təsviri incəsənətin tədrisinin tarixi. Praktik məşğələ № 1. Yuvarlaq səthli əşyaların tədrisi metodikası	Kursun sillabusu. Алехин А.Д. «Изобразительное искусство» М., 1984, 18-32 «Краткое история изобразительного искусства» М., 1992, 3-8
2.	24.09.2024	Mövzu 2. Təsviri incəsənətin tədrisində əsas didaktik prinsiplər. Praktik məşğələ № 2. Assimetrik əşyaların tədrisi metodikası	Atayev S. H. , Cəlilova Y.Q. İbtidai siniflərdə naturadan rəsmnin tədrisi metodikası . Bakı : Elm və təhsil, 2014 , 100 s., 51-73 Ростовцев Н.Н. Натюрморт . М.: Просвещение , 1974, с.48, 1-3
3	02.10.2024	Mövzu 3. Təsviri incəsənət kurikulumunun təhlili. Praktik məşğələ № 3. Natürmortun tədrisi metodikası.	Ç.Rüstəmov. Perspektiva, Bakı-2001 1-3
4	09.10.2024	Mövzu 4. Fəal dərslin mərhələləri və motivasiya. Praktik məşğələ № 4. Portretin tədrisi metodikası	Яблонский В.А. Преподаване предметов «Рисунок» и «Основы композиции» «Высшая школа», Москва,1989, 20-30
5	16.10.2024	Mövzu 5. Fəal təlim və onun mexanizmləri, fasilitasiya qaydaları. Praktik məşğələ № 5. Təsviri incəsənət fənninin məzmun xətti, əsas və alt standartların tapılması. Mövzuya uyğun standartların seçilməsi.	Краткое история изобразительного искусства» М., 1992, 12-23
6	23.10.2024	Mövzu 6. Təsviri incəsənətdə fəal təlim üsullarının tətbiqi və iş formaları. Praktik məşğələ № 6. Motivasiya nümunələrinin hazırlanması.	Rasim Əfəndi “Azərbaycan incəsənəti” Bakı 2007, 50-60 Zülfiyyə Veysova “Fəal/interaktiv təlim” _Bakı 2007, 15-80
7	30.10.2024	Mövzu 7. Dərs nümunəsi, alt standart və təlim nəticələri. Praktik məşğələ № 7. Dərslin mərhələlərindən tədqiqatın aparılması üçün əyani vəsaitin hazırlanması.	Rasim Əfəndi “Azərbaycan incəsənəti” Bakı 2007, 45-48 Zülfiyyə Veysova “Fəal/interaktiv təlim” _Bakı 2007, 15-80
8	06.11.2024	Mövzu 8. Təsviri incəsənətdə qiymətləndirmə növləri. Pratik məşğələ № 8 Qiymətləndirmə nümunələrinin hazırlanması.	Кузин В.С. Изобразительное искусство и методика его преподавания в начальных классах М., 1984, 31-54 Костерин И.И. «Учебное рисование» М., 1980, 30-32 Ростовцев Н.Н. Методика преподавания изобразительного искусство в школеМ., 1980, 6-25
9	13.11.2024	ARALIQ İMTAHANI	

10	20.11.2024	<p>Mövzu 10. Naturadan rəsm məşğələləri.</p> <p>Praktik məşğələ № 10. Təsviri incəsənət məşğələlərindən birinə aid icmalın tərtibi.</p>	<p>Ümumtəhsil məktəblərinin I – IV sinifləri üçün fənn kurikulumları. Bakı- 2016, 5-35</p> <p>I-IV siniflər üçün Təsviri incəsənət fənnindən dərslik komplektləri Bakı, 2017-2022, 1-45</p>
11	27.11.2024	<p>III BÖLMƏ. TƏSVİRİ İNCƏSƏNƏT MƏŞĞƏLƏLƏRİNİN MƏZMUNU VƏ TƏDRİSİ METODİKASI</p> <p>Mövzu № 11. Mövzu üzrə rəsm məşğələləri.</p> <p>Praktik məşğələ № 11. Tərtib olunmuş icmalların müzakirəsi.</p>	<p>Atayev S. H. , Cəlilova Y.Q. İbtidai siniflərdə naturadan rəsm tədrisi metodikası . Bakı : Elm və təhsil, 2014 , 100 s., 3-75</p> <p>Изобразительное искусство в начальных классах « Под ред. Б.П.Юсова, Н.Д.Минц. Минск : Нар.асвета, 1986, с.167, 101-160</p>
12	04.12.2024	<p>Mövzu № 12. Dekorativ-tətbiqi sənət məşğələləri.</p> <p>Təqdimat 1. Naturadan rəsm məşğələsi nümunəsinin təqdimatı.</p>	<p>Кузин В.С. Изобразительное искусство и методика его преподавания в начальных классах М., 1984, 45-60</p> <p>Ростовцев Н.Н. Методика преподавания изобразительного искусство в школеМ., 1980, 10-35</p>
13	11.12.2024	<p>Mövzu 13. Yarpa məşğələləri.</p> <p>Təqdimat 2. Mövzu üzrə rəsm məşğələsi nümunəsinin təqdimatı.</p>	<p>Изобразительное искусство в начальных классах « Под ред. Б.П.Юсова, Н.Д.Минц. Минск : Нар.асвета, 1986, с.167, 60-90</p>
14	18.12.2024	<p>Mövzu 14. Təsviri incəsənət haqqında söhbət.</p> <p>Təqdimat 3. Dekorativ-tətbiqi sənət məşğələsi nümunəsinin təqdimatı.</p>	<p>Ümumtəhsil məktəblərinin I – IV sinifləri üçün fənn kurikulumları Bakı- 2016, 70-80</p> <p>I-IV siniflər üçün Təsviri incəsənət fənnindən dərslik komplektləri Bakı, 2017-2022</p>
15	25.12.2024	<p>Mövzu 15. Təsviri incəsənət məşğələlərinin icmallarının hazırlanması. Dərnəklərin, ekskursiyaların, fakultativ məşğələlər, sərgilər və müsabiqələrin təşkili.</p> <p>Təqdimat 4. Yarpa məşğələsi nümunəsinin təqdimatı.</p>	<p>Atayev S. H. , Cəlilova Y.Q. İbtidai siniflərdə naturadan rəsm tədrisi metodikası . Bakı : Elm və təhsil, 2014 , 100 s. 85-95</p>
FİNAL İMTAHANI			

